

Material complementari al Programa

TOT PENSANT

- Educació Infantil - Pensar amb la música

Llicència de Creative Commons
Pensar amb la Música:Ed.Infantil.Autoría: GrupIREF.
Està subjecta a una llicència de ReconeixementNoComercial-
SenseObraDerivada 4.0 Internacional de Creative Commons.

La música és present en tot el currículum, implícitament o explícitament, perquè compleix el paper d'ajudar-nos a pensar igual que les altres arts. Per dir-ho millor, hem manllevat uns mots de Daniel Barenboim¹, un dels músics més significatius avui dia, tant en el terreny musical com en el polític:

"L'educació de l'oïda és potser molt més important del que ens podem imaginar, no tant sols per al desenvolupament de cada individu, sinó per al funcionament de la societat, i, per tant, també dels governs. El talent i la comprensió musical, així com també la intel·ligència auditiva, són àrees que estan molt allunyades de la resta de la vida humana, relegades o bé a una funció d'entreteniment o bé als reialmes esotèrics d'un art elitista.

La capacitat per sentir diverses veus en una de sola, tot comprnent les afirmacions de cadascuna; la capacitat per recordar un tema que ja ha fet la seva entrada després d'un llarg procés de transformació i que torna a aparèixer de sobte sota una llum del tot diferent [aquí l'autor es refereix a la forma sonata]; l'habilitat auditiva per reconèixer les variacions geomètriques del tema d'una fuga, són qualitats que reforcen la comprensió. Potser l'efecte acumulatiu d'aquestes habilitats podria formar éssers humans més aptes per escoltar i comprendre diversos punts de vista alhora, més capaços de jutjar el seu propi lloc en la societat i en la història, amb més capacitat per percebre els punts en comú entre les persones, i no pas les diferències."

Nosaltres també creiem, com Barenboim, que l'educació de l'oïda, l'experiència musical profunda i compartida, pot fer-nos persones millors i, per extensió, pot ajudar a fer societats millors. Aquesta és la percepció que tenim de la música: ens ensenya valors, ens ajuda a comprendre les relacions humanes i ens fa la vida agradable.

Com diu en una entrevista a la Vanguardia: "El que intento explicar-li és que milers de coses que cal aprendre sobre el món es poden entendre a través de la música. Per això, el fet que hi hagi tan poca educació musical és un gran problema. Hi ha intel·lectuals, professors, filòsofs, literats, advocats, metges... gent que treballa amb el cervell i que no tenen la mínima relació amb la música. Això és una gran mancança. Cal retornar la seva posició a la música. Estic convençut que la música és una necessitat humana que estem coartant. Jo crec que he entès moltes coses sobre el món i sobre l'ésser humà a través de la música. Crec que existeix una llei que integra els nostres pensaments, sentiments, comportaments, estats físics i, fora de nosaltres, ens integra amb la resta de la gent. Si ignorem aquesta llei, apareixen els conflictes i desacords. No hi ha res que sigui independent, això també s'aprèn de la música."

Finalment, ens quedem amb les paraules del violinista i directord'orquestra, Yehudi Menuhin: "La música i les arts conviden a la participació i constitueixen un antídoto contra els obstacles a l'harmonia entre els homes. Fer música no és només tocar o cantar, és també escoltar. Aprenent des de la seva edat més tendra a escoltar l'altre, l'infant descobreix el què és la

¹ Daniel Barenboim. *El so de la vida*. Editorial 62, Barcelona, 2008.

tolerància i es protegeix dels instints bàrbars. La música els hi hauria de pertànyer, com l'aire, l'aigua i la llet, ja que als nostres ulls forma part dels

Drets Humans. Representa una força desconeguda en la societat, capaç de fer moure les coses."

Trets que fan que la proposta musical tingui interès:

- ♣ La música ajuda a cohesionar el grup i a dotar-lo d'elements emotius col·lectius. Compartir una mateixa música és una manera de fer pinya, de sentir-se participant d'un fet comú. Té un valor afegit a les maneres individuals i privades d'escoltar música avui.
- ♣ La música és inspiradora i així ho reconeixen poetes, novel·listes o pintors. Hi ha una estreta relació entre les paraules i el parlar i la música, per això pensem que fer atents als infants a l'hora d'escoltar una melodia els ha d'ajudar també a estar atents a un poema, a una intervenció, etc.
- ♣ El caràcter abstracte del llenguatge musical permet tota mena d'associacions i simbolismes. No hi ha veritat o mentida, sinó aproximacions i interpretacions.
La música, per ser un art no representatiu, pot fer aflorar millor que cap altra art, la capacitat de transformació simbòlica de la ment humana.

Quins aspectes afavoreix el treball amb música dins del projecte Filosofia 3/18?

- En general, incideix en la millora dels nivells d'atenció i en la concentració.
- Educa l'oïda, la qual cosa contribueix a la comprensió del món que ens envolta.
- Enriqueix la memòria musical en interioritzar i reproduir temes i ritmes musicals.
- Potencia i estimula la intel·ligència, fent conscients els elements que disposen a l'anàlisi i la comprensió del llenguatge musical.
- Desvetlla les sensacions més íntimes, que són personals i indescriptibles com la majoria de sentiments profunds.
- Mostra una nova forma d'expressió individual i col·lectiva.
- Desenvolupa la creativitat com a resposta als elements imaginatius que es posen en pràctica.
- Amplia el bagatge cultural amb el coneixement d'autors, obres, estils, èpoques, intèrprets...
- Dóna a conèixer, pel seu valor, maneres d'expressió noves, especialment en la proposta que presentem, formada quasi exclusivament per música clàssica.
- Permet la interrelació amb fets socials i col·lectius. La pràctica musical incideix en les actituds, els hàbits i les capacitats de relació, participació i socialització.
- Desvetlla el sentit crític i estètic.

Estem voltats de música i, cal recordar-ho, les orelles no es poden tancar com el nas o la boca. Estem exposats a tota mena de músiques gairebé a tota hora: al carrer, als metros o autobusos o trens, a les sales d'espera, etc.

Però, hem de distingir la música que sentim i la música que escoltem. Triem un perfum o una colònia per "vestir-nos" i un ambientador o un desodorant

per eliminar aquelles olors no desitjades. En música passa el mateix, podem parlar d'una música ambiental, de fons, que pot ser útil per crear un ambient relaxat, una atmosfera càlida, etc., però el que aquí proposem és una música per escoltar, no merament decorativa.

Criteris en la tria de música

- Clàssica. Per moltes raons: per la qualitat, per crear el gust, per la seva universalitat. En alguns casos ens hem permès d'usar com a clàssica alguna música de pel·lícules que en poc temps han esdevingut japaradigmàtiques.

- Peces amb força i digestives. Dins del panorama de la música clàssica hem triat peces o fragments adients a unes orelles que s'inicien. Hi ha un crescendo des dels més menuts als més grans. Amb això no volem dir que hi hagi música de grans o menuts, d'ignorants o iniciats. Simplement que la tria coincideixi amb la capacitat d'assimilació dels infants.

- Variada. Per estils, autors i obres creiem que el conjunt de músiques és un bon aparador de la música clàssica. Si els nostres infants i joves passen per aquestes audicions amb certa cura i profunditat, podem assegurar un panorama prou ric i digne de la música occidental.

L'ús de la música dins del Projecte Filosofia 3/18 té tres espais:

1. A la introducció de la sessió de filosofia, els/les mestres poden utilitzar una melodia que s'anirà repetint a l'inici de cada sessió setmanal. L'objectiu és identificar la melodia amb l'inici de la sessió de grup, però també crear un ambient relaxat i tranquil per ajudar a aflorar la comunitat de recerca.

2. Dins de la pròpia sessió de filosofia i com a estímul principal per crear pensaments i sentiments. Aquesta és la part substantiva, on la música-com una lectura, un poema o un quadre- és protagonista i complementa el text, tot introduint o tancant aspectes tractats a les sessions. A continuació, i a partir de la proposta, suggerim exercicis i activitats que es poden fer des de les distintes peces.

3. Al final de les sessions i com a mètode d'avaluació figuroanalògica del treball fet. Amb la presentació de tres o quatre fragments molts diferenciats entre ells, infants o joves en seleccionen un per avaluar algú aspecte de la sessió.

Com preparar una audició musical?

Malgrat que sobre audicions podem trobar moltes "receptes", heus aquí algunes idees:

1. Una obra musical ha de ser preparada i presentada amb la intenció de cobrir algun aspecte que lliga amb el diàleg, el text, els personatges de la novel·la, l'acció... Si li donem context, els nens i nenes tenen on agafar-se i no es troben tant a la intempèrie.

2. La motivació pot venir de moltes direccions: moviment (el ritme del cavall de la "Parella a cavall" de Kandinski a *Tot pensant*), conte (qualsevol dels contes incorporats als

programes), dansa (al final del *Pèbili*), repte d'observació auditiva (la conversa dels dos gats de *Kio i Gus*), coneixement d'un detall històric o vivencial, descoberta dels instruments que interpretaran un motiu conegut, acompanyament rítmicmelòdic, ...

2 Qualsevol referència gràfica, corporal, lúdica, expressiva, plàstica... ajuda a captar l'atenció en l'escolta. El nostre alumnat, sigui quina sigui la seva edat, necessita, com els adults, referències que captin l'atenció. A mesura que la capacitat d'escolta creix amb l'edat, decreixen les dependències externes musicals.

2 Com més música escoltem, més hi gaudirem i més ens hi afecionarem. Calen, doncs, una colla d'hores d'escolta atenta. El temps de l'escolta pot ser progressiu, començar per poca estona i anar augmentant.

2 És important acostumar el nostre alumnat a escoltar música pel goig d'escoltar; però, no hem d'oblidar que cal donar als infants els exemples de la millor música.

2 És també important procurar que els oients parlin, que expliquin què els ha suggerit allò que han escoltat. Cal deixar espai a les opinions i sensacions per a conèixer millor les persones i els efectes que els produeix la música.

A parvulari l'escolta pot anar acompanyada de moviment espontani. Sovint en els menuts la resposta a l'escolta de la música és gestual. La música, el ritme i el moviment han de considerar-se junts en els primers anys del desenvolupament infantil. Són una font d'energia que incideix en l'organisme, el fan moure i l'estimulen a l'acció. És una resposta activa que es produeix de forma més o menys organitzada.

Es pot ajudar a orquestrar en forma de balanceig del cos, moviment de les mans i braços,... Sincronitzar el ritme del cos amb la música ajuda a desenvolupar el control motriu i la coordinació sensomotora incorpora l'ordre als moviments en el temps.

Les peces de les audicions citades estan recollides, programa per programa, en CDs, que podeu demanar al GrupIREF: grupiref@grupiref.org

Referències:

Informació variada sobre l'audició i el compositor

Enllaç a youtube (sempre que sigui possible)

Activitats

L'estructura de presentació del material serà la següent:

- 1) Informació sobre l'audició i el compositor**
- 2) L'enllaç de l'audició al Youtube**
- 3) Propostes d'activitats, exercicis i plans de diàleg**

No cal dir que la informació sobre el compositor i sobre la peça són pel professorat. No cal transmetre-la als nens, però pot servir per donar pistes a l'alumnat a l'hora d'escoltar l'audició.

Heu de tenir en compte que moltes vegades es proposen diverses audicions per una mateixa activitat, en aquests casos, l'activitat apareix al final de l'última audició.

* * *

Jugar a pensar és un programa que pretén introduir els nens i nenes de 3 a 6 anys en el treball sobre les habilitats de pensament, a través de Jocs, contes i art. Els i les alumnes practiquen les habilitats mentre dialoguen després i mentre porten a terme un joc o treballen un conte o observen una pintura. Ara hi afegim la música, així que ens movem entre els jocs i l'art en general.

L'educació per l'art té una vella tradició que la sosté i uns bons replantejaments que l'actualitzen, per tant, no pot ser considerada com una disciplina de segona classe en un currículum escolar obligatori.

El treball a través de l'art, en general, i de la música, en particular, permet:

a. Afavorir una observació auditiva atenta per poder dialogar i així enriquir encara més les experiències estètiques. Hem plantejat l'apartat de música com una aportació al desenvolupament expressiu del llenguatge, especialment al llenguatge de l'oïda.

b. Elaborar criteris personals propis, conscients i argumentats que, però, no afecten al judici del gust. Una mateixa peça pot agradar a algú i pot desagradar a un altre, cal, però, veure quina és l'anàlisi que usa arguments més rellevants, criteris més contundents. La discussió sobre l'art, arrelada en el món dels valors, és una pràctica d'aprenentatge per l'acceptació d'altres visions, comprensió de nous punts de vista i, alhora, permet una reflexió sobre les pròpies creences i opinions.

c. Potenciar la capacitat d'orientar-se. L'educació estètica, amb el que comporta de selecció de criteris, afavoreix la creació d'un gust personal, justificat i conscient.

d. Racionalitzar les situacions que suposen conflictes de valors. El camp de la imaginació no està renyit amb el camp de la coherència. Si bé aquí no demanarem resultats objectius i experimentables, sí que exigirem il·lació, raonabilitat i rellevància en els judicis com a condició indispensable per aconseguir un pensament crític.

e. Tendir al pluralisme però no al relativisme (es poden dir coses contradictòries d'una obra sense que passi res, es poden sostenir dues actituds contràries). Certament en música, per exemple, es pot dir que tants caps tants barrets, però això no ens ha de fer oblidar que no tots els caps són per a tots els barrets. A cada cap, a cada volum cranial, li correspon una talla i a cada estructura li escau una forma de barret.

La programació musical a l'educació infantil va lligada a l'exercici de les habilitats de pensament. El tractament de les habilitats a través de la música ens permet dotar els infants de recursos personals i col·lectius per gaudir

d'una obra: ensenyar-los a escoltar, a interpretar, a inventar, a gaudir de les peces i a conscienciar-se del propi gust. No sols saber que una cosa els agrada o no (això els animals ho fan molt bé i de forma categòrica), sinó poder raonar el gust, explicar per què una obra, un ritme, una melodia o una frase musical és atractiva o no ho és.

Això vol dir que aprendre a pensar en termes de sensacions, sons, notes, composicions, aplicant el raonament lògic a la contemplació de l'art ajuda a ser uns bons contempladors. Que ho passin bé, per descomptat, però també que critiquin, que tinguin un criteri i que siguin capaços de crear. És a dir, partir de l'estudi i l'anàlisi per aconseguir actituds.

Música clàssica pels contes

En Patufet

* Audició 01: Patufet – S. Prokofiev - Marxa per a nens.

Serguei Prokofiev (1891 – 1953) fou un compositor i pianista rus i una de les principals figures de la música del segle XX. Va compondre en una àmplia gamma de gèneres musicals, incloent-hi simfonies, concerts, música per al cinema, òperes i ballets.

Prokofiev ha estat un dels músics (juntament amb Bartok i Modal, entre altres) més preocupat per acostar la música als nens. A més del seu popular *Pee i el llop*, té altres obres per a nens com *La fogata d'hivern* o *Contes de l'àvia* i diverses col·leccions de peces de piano per a ser tocadetes per principiants.

Les *Peces infantils* (op. 65), un conjunt de dotze peces, són una excel·lent font per a qui comença a connectar-se amb la música clàssica, per la seva varietat de sons i combinacions, així com pels petits desafiaments tècnics. Aquí us proposem la **Marxa per a nens**, que, en aquesta versió, està interpretada per un violoncel.

<http://www.youtube.com/watch?v=66OYa53tQ1A>

- Cantem i ballem la cançó d'en Patufet, tot imitant com devia anar cantant pel carrer o més tard com devia dur el cabàs amb el dinar del pare. (**Habilitat de traducció:** Traduir del llenguatge musical al corporal).

-Poden moure's per l'espai seguint la **Marxa per a nens** i després podem pensar plegats si aquesta música també podria ser per algun altre moment del conte d'en Patufet. (**Habilitat de traducció:** Traduir del llenguatge musical al corporal i també **Habilitat de recerca:** Buscar alternatives).

-Com sempre, preguntar per què. (**Habilitat de raonament:** Buscar i donar raons).

✦ Audició 02: Patufet – J. Williams - Marxa de Superman.

Per a la primera pel·lícula de *Superman* (1978) Richard Donner, el seu director, va triar **John Williams** per a compondre la partitura. Aquest músic ja havia arribat a la fama com a compositor de la música del primer lliurament de la saga *Star Wars*.

Tema principal de Superman o Marxa de Superman es divideix en dues seccions, la primera, que és bàsicament un himne, i una segona més melòdica, i en la qual al seu torn s'incorpora, en algunes seccions, la *Fanfàrria de Superman*. La **Marxa de Superman**, enèrgica i grandiloqüent, es convertirà en el leitmotiv emblemàtic del personatge i totalment recognoscible en qualsevol context. La partitura de la pel·lícula original va ser executada per l'Orquestra Simfònica de Londres.

https://www.youtube.com/watch?v=36t2E_E1R7U

- En Patufet és un nen molt valent. Després d'escoltar l'audició, podem fer un petit diàleg:

- Aquesta música ens parla d'algú valent? D'algú que sempre té por? (**Habilitat de traducció:** Traduir del llenguatge musical a l'oral)

- Per què? (**Habilitat de raonament:** Buscar i donar raons)

- Què ho fa que algú sigui valent? I que algú tingui por? (**Habilitat de conceptualització:** Definir).

Hi havia una vegada un Sací Pereré

* Audició 03: Sací Pereré – G. B. Pergolesi – Dansa dels esperits fantàstics.

Giovanni Pergolesi (1710 - 1736) tenia com a cognom Draghi, però la seva família era coneguda com *I Pergolesi* per ser originaris de Pèrgola, així, amb el temps, el sobrenom es va convertir en cognom. Pergolesi va ser un compositor italià que, malgrat la seva curta vida, va ser autor d'una obra tan considerable com original, en la qual s'anuncien els accents de l'estil galant vigent en la música europea de mitjans del segle XVIII. No obstant això, mentre va viure va passar totalment desapercbut, en canvi després de la seva mort va ser elevat a la categoria de geni. De la producció de Pergolesi cal destacar el famós *Stabat mater*, la seva obra pòstuma.

La tempesta de Shakespeare és una obra de teatre que tracta del que hi ha a sobre i a sota de l'aigua: hi apareixen tots els follets aèris i marins, fades aquàtiques, sirenes, déus oceànics i monstres mitològics imaginables. Al segle XVIII un parell de dramaturgs anglesos van fer una adaptació d'aquesta obra per donar-li una forma musical. Per fer això van encarregar les músiques necessàries (cançons, peces corals, danses, etc.) a diversos compositors, entre ells a Pergolesi, que va compondre una de les més belles danses: ***Dansa dels esperits fantàstics***, que es caracteritza per l'extravertida alegria del seu ritme rabiós i per la gràcia dels seus cants.

-Quan ja coneixen el conte i saben ben bé com és el Sací Pereré, podem escoltar aquesta peça i fer-los representar com és mou pel bosc el Sací Pereré... amb una sola cama i seguint la música!!!

(**Habilitat de traducció:** Traduir del llenguatge musical al corporal).

- Després, encetem un diàleg amb preguntes com: quan ballaveu com si fóssiu el Sací Pereré, on us imaginaveu que estaveu? (**Habilitat de recerca:** Imaginar); com era aquest lloc? creieu que era un lloc que us feia està alegres? tristos? (**Habilitat de traducció:** Explicar: narrar idescriure) per què? (**Habilitat de raonament:** Buscar i donar raons), etc...

* Audició 04: Sací Pereré – J. L. F. Mendelssohn - Dansa dels pallasos de Somni d'una nit d'estiu.

Jacob Ludwig Fèlix Mendelssohn (1809 -1847) fou un compositor i director d'orquestra alemany. Quan tenia 16 anys va començar a donar mostres del seu extraordinari talent musical component, en menys d'un mes, l'obertura de "Somni d'una nit d'estiu". En aquesta composició ja pot apreciar-se la fusió d'ordre i fantasia que caracteritzaria la seva obra, la qual cosa consagraria la seva fama com a músic prodigiós. Quinze anys més tard va afegir-hi nous fragments simfònics i corals per completar-la.

La ***Dansa dels pallasos*** pertany a la música incidental de « Somni d'una nit d'estiu » i ens suggereix la imatge de diversió i dansa.

Fragments d'una posta en escena de **Somni d'una nit d'estiu** amb titelles per la *Companyia Per Poc* i l'Orquestra Simfònica de Tenerife (2008).

<http://www.youtube.com/watch?v=t6bp08rPeDI>

- Escoltar la peça dient el títol. Es pot dir als nens i nenes que sobre el títol, inventin una història que lligui amb la música (**Habilitat de recerca**: Imaginar) . Se'ls pot ajudar amb preguntes, com ara:
 - Com ha de començar? De pressa o poc a poc?
 - És una història trista? alegre? de por? Per què? (**Habilitat de raonament**: Donar i buscar raons)
 - Hi ha un sol personatge o més d'un? Com ho saps? (**Habilitat de raonament**: Donar i buscar raons)

Aladí i la llàntia meravellosa

* Audició 05: Aladí i la llàntia meravellosa – N. Rimski-Korsakov - Festival a Bagdad de Sheherazade, op. 35.

Nikolai Rimski-Korsakov (1844 - 1908) fou un compositor rus i professor de música clàssica, però sobretot era un mestre de l'orquestració. Va ser guia de molts compositors de l'època i cap del conegut **grup dels Cinc** (Balakirev, Borodin, Cui, Mussorgski i ell). D'entre les seves composicions destaquem *El vol del borinot* (interludi de l'òpera *El conte del Tsar Saltan*) i *Sheherazade*, suite simfònica, de la qual proposem escoltar part del quart moviment.

Sheherazade està basada en l'obra *Les mil i una nit* i combina dues característiques comunes a la música russa i, particularment, a la de Rimski-Korsakov: una orquestració enlluernadora i amb molt de color, i un interès per l'orient, un tema molt destacat en la història de Rússia.

http://www.youtube.com/watch?v=xvyc2NKar_8

- Per fer aquesta activitat, cal que coneguin molt bé el conte. Escoltem la música i després imaginem (**Habilitat de recerca**; Imaginar) i expliquem quina o quines escenes del conte de l'*Aladí* podria representar aquesta música (**Habilitat de traducció**: Traduir del llenguatge musical a l'oral). Podem fer proves, llegint les parts, suggerides per nens i nenes, amb la música de fons.

* Audició 06: Aladí i la llàntia meravellosa – A. Ketelbey - En un mercat persa.

Albert W. Ketelbey (1875-1959) fou un compositor anglès ben curiós, que a la majoria de nosaltres només ens ha arribat a través de tres obres musicals: *En el jardí d'un monestir* (1915), *En un mercat persa* (1920) i *En el jardí d'un temple xinès* (1925).

La peça triada per treballar el conte de l'*Aladí* és **En un mercat persa**, una obra tremendament pictòrica i descriptiva que ens acosta a un concorregut mercat de Bagdad, on un ritme alegre i mogut representa l'anar i venir dels comerciants, les seves discussions i tota l'atmosfera acolorida d'un mercat molt ple de gent.

<http://www.youtube.com/watch?v=2Nz1iYpVneM>

- Tenint la música com a element principal, podem organitzar una representació teatral o mímica d'un mercat de l'Orient

(Habilitat de traducció: Traduir del llenguatge musical a l'oral o a la mímica), fent que els alumnes representin la gent comprant, xerrant, cridant, mirant els productes de les parades, menjant, fent d'acròbates, d'encantadors de serps, mostrant com arriben i passen el califa i la princesa i el silenci del mercat, al final, quan queda buit...

La Gallina Lina

* Audició 07: La Gallina Lina - J. Strauss II - Trons i llamps, polka ràpida, op. 324.

Johann Strauss (fill) (1825-1899) fou un compositor austríac conegut especialment pels seus valsos, com ara *El Danubi Blau*. Fill del famós compositor Johann Strauss I i germà dels menys coneguts Josef Strauss i Eduard Strauss, Johann II és el més famós de la família Strauss, eclipsant al seu famós pare, de qui va heretar el talent musical i el títol de "El rei del vals".

Va revolucionar el vals, tot fent-lo evolucionar d'una dansa camperola a una d'entreteniment, apta per la Cort Reial dels Habsburgs. Les seves obres gaudeixen de més popularitat que les dels seus predecessors. Algunes de les seves polques (com **Trons i llamps**, que proposem utilitzar aquí pel conte de *La gallina Lina*) i marxes són també molt conegudes, així com la seva opereta *Die Fledermaus* (*El Ratpenat*).

<http://www.youtube.com/watch?v=xHHDKihuhbI>

- Podem fer servir aquesta peça per ambientar el conte de *La Gallina Lina* abans de començar-lo a llegir i pensar plegats en què ens fa pensar: podríem dir si aquesta música és d'un dia de sol? De pluja? De llamps i trons? (**Habilitat de traducció:** Traduir del llenguatge musical a l'oral) Per què? (**Habilitat de raonament:** Buscar i donar raons).

* Audició 08: La Gallina Lina – O. Respighi - Els ocells: la gallina.

Ottorino Respighi (1879-1936) va ser un compositor, director d'orquestra i musicòleg italià.

Era fill d'un professor de piano, va estudiar violí i composició des de petit i després a Sant Petersburg, sota la tutela de Rimski-Korsakov, que el va influir molt.

Respighi va estudiar en profunditat la música italiana dels segles XVI al XVIII i, fins i tot, alguns dels seus treballs (com *Dances i aires antics* i *Els ocells*) mostren una marcada influència dels músics barrocs als que tant admirava.

Els ocells és el seu poema musical menys conegut, està inspirat en obres per a piano de compositors clàssics dels segles XVII i XVIII. Entre les moltes "aus", interpretades per l'orquestra amb gran encant, n'hi ha una dedicada a **la**

gallina, basada en l'obra del mateix nom de Jean Philippe Rameau, compositor i teòric musical francès (1683-1764).

<http://www.youtube.com/watch?v=uvQGOQcPVRA>

- La Gallina Lina és molt atabalada, no es para a pensar ni un moment i cloqueja sense parar. Primer podeu demanar que els nens i nenes intentin imitar les gallines (**Habilitat de traducció:** Traduir del llenguatge musical a la mímica) i després pregunteu si en aquesta peça poden reconèixer el cloquejar de les gallines (**Habilitat de recerca:** Observar).

L'aneguet lleig

Informació per audicions 09 al 13.

Piotr Ilich Txaikovski (1840 – 1893) és un dels compositors russos més importants i alhora més populars del segle XIX. Va deixar una obra impressionant en el camp simfònic, però, a més de les seves sis simfonies, va compondre innumerable concerts, poemes simfònics, música de cambra, òperes, i per descomptat els seus tres famosos i esplèndids ballets: "El Llac dels Cignes", "La Bella Dorment" i "El Trencanous".

- ✦ **Audició 09: L'aneguet lleig – P. Txaikovski. El llac dels cignes. Escena.**
- ✦ **Audició 10. L'aneguet lleig – P. Txaikovski. El llac dels cignes. Dansa dels Cignes.**

El llac dels Cignes és el primer ballet que va compondre. Es va estrenar

el 1877 al Teatre Bolshoi de Moscou i, curiosament, no va tenir molt bona acollida. "El llac dels Cignes" relata l'aventura del jove Príncep Siegfried que es va enamorar d'Odette, una princesa transformada en cigne per un bruixot malvat: només podria recuperar les seves faccions humanes entre mitjanit i a trenc d'alba. Odette explica que està destinada a romandre en aquest estat fins que sigui rescatada per un home que li juri amor etern. Fascinat per la seva bellesa, el Príncep li ho promet. Però més tard, durant la festa del seu 21 aniversari, el mateix bruixot, Von Rothbart, enganya el príncep presentant-li Odile, la seva pròpia filla malvada, i fent-la passar per Odette fa que el príncep li juri amor etern. Quan Siegfried s'adona de l'equivocació, torna al llac i lluita amb Von Rothbart fins a destruir el seu poder. D'aquesta manera Siegfried i Odette podran casar-se i viure junts i feliços per sempre.

Hem triat dos moviments del principi de l'obra per treballar amb "L'aneguet lleig".

per l'audició 09 <http://www.youtube.com/watch?v=9RrsaAPGrjY&>

per l'audició 10 <http://www.youtube.com/watch?v=EkFNZYaqJMw>

- Suggestim fer servir l'audició 09 per a la introducció del conte (i si voleu, per a la primera part de l'explicació) i canviar a l'audició 10 en el moment en que apareixen els cignes.

-Dialoguem sobre com ha anat l'experiència a partir de preguntes com: ha estat fàcil? Difícil? Per què? (**Habilitat de raonament:** Buscar i donar raons). Si es fan les dues audicions, podeu preguntar-los sobre les semblances i les diferències (**Habilitat de conceptualització:** Establir semblances i diferències) a l'hora de ballar (**Habilitat de traducció:** Traduir del llenguatge musical a la dansa) cadascuna de les audicions.

La Bella Dorment

- ✦ **Audició 11: La Bella dorment – P.Txaikovski - La Bella dorment, Sarabande.**
- ✦ **Audició 12: La Bella dorment – P. Txaikovski - La Bella dorment, Final.**
- ✦ **Audició 13: La Bella dorment – P. Txaikovski - La Bella dorment, Apoteosi.**

El ballet **La Bella Dorment** està basat en el cèlebre conte de Charles

Perrault. Txaikovski el va compondre per encàrrec del gran teatre Maryinski de Sant Petersburg, on es va estrenar el 1890. Hem triat tres moviments del final de l'obra com a proposta per treballar el conte.

per audició 11 <http://www.youtube.com/watch?v=Yigc8uwONeQ>

per audició 12 <https://www.youtube.com/watch?v=AmnAQ6L7UR0>

per audició 13 <http://www.youtube.com/watch?v=F73YdhKBa9A>

- Podem començar fent un dibuix d'alguna de les audicions de *La Bella Dorment*. (**Habilitat de traducció:** Traduir del llenguatge musical al plàstic). Triem alguna de les tres peces que permeti seguir el ritme i improvisar moviments. (**Habilitat de traducció:** Traduir del llenguatge musical al corporal)

- Dialoguem sobre com ha anat l'experiència a partir de preguntes com: ha estat fàcil? difícil? per què? (**Habilitat de raonament:** Buscar i donar raons), quan ballaveu on us imaginaveu que ereu? (**Habilitat de recerca:** Imaginar) com era aquest lloc? creieu que era un lloc que us feia està alegres? tristos?, etc... (**Habilitat de traducció:** Explicar: narrar i descriure).

Si es fan les tres audicions, podeu preguntar-los sobre les semblances i les diferències a l'hora de ballar cadascuna de les audicions.

(**Habilitat de conceptualització:** Establir semblances i diferències).

Música clàssica pels quadres

KANDINSKI, 1866-1944.

Parella a cavall

* Audició 01: B. Smetana. La meva pàtria: El riu Moldava.

Bedřich Smetana (1824 - 1884) fou un director d'orquestra i un compositor txec. El 1874, i a causa d'una sordesa, va haver de deixar les seves funcions de director d'orquestra i es va dedicar exclusivament a la composició.

La peça musical que presentem per treballar amb **La parella a cavall** és **El riu Moldava**, un dels sis poemes simfònics que conformen **La meva pàtria**, compostos entre 1874 i 1879. Encara que se sol presentar com una obra completa en sis moviments, les parts que el componen van ser concebudes com a obres individuals i així solen ser interpretades.

Aquesta obra, la més coneguda de l'autor, es basa en una adaptació d'un antiga cançó popular. La composició descriu el curs del riu: el naixement a partir de dues petites fonts; el seu pas a través de boscos i prats, de paisatges on se celebra un casament camperol, o observant com dansen les fades a la llum de la lluna; continua amb els ràpids de Sant Joan i, finalment, descriu l'arribada a Praga quan ja és un riu ample i tranquil, sota la presència del castell de Vysehrad.

<http://www.youtube.com/watch?v=Wwd51vB7Uow&>

amb músics de carrer

<http://www.youtube.com/watch?v=-Uq7tpSweyQ&>

Es pot posar aquesta peça de fons mentre s'observa el quadre, sigui sencer o tros a tros. També podem portar un parell més de peces ben diferents (una música estrident, de rock, dodecafònica, clàssica ben suau) i parlar amb els nens i nenes sobre quina música creuen que il·lustra millor aquest quadre i per què.

(Habilitat de traducció: Traduir del llenguatge plàstic al musical;
habilitat de raonament: Buscar i donar raons).

-També podem anar pensant una història sobre els personatges

d'aquest quadre i anar-la modificant segons com soni la música. Recordeu d'afegir-hi sempre preguntes que ajudin a fer la traducció d'un llenguatge a un altre. (**Habilitats de traducció:** Explicar: narrar i descriure; Traduir del llenguatge musical a l'oral).

Murnau. Vista amb tren i castell

*** Audició 02: M. Mussorgski. Quadres d'una exposició: El vell castell.**

Modest Mussorgski (1839–1881) va ser un dels compositors nacionalistes russos més originals i influents del segle XIX. Va formar part del famós **grup dels Cinc** juntament amb Rimski-Korsakov, Balakirev, Borodin i Cui.

Una de les seves obres més conegudes és **Quadres d'una exposició**, una famosa suite de quinze peces musicals, que Mussorgski va compondre el 1874. Mussorgski va escriure l'obra per a piano, però possiblement és més coneguda per les distintes orquestracions i arranjaments d'altres músics i compositors. La va compondre en record del seu amic, l'artista i arquitecte Viktor Hartmann, que havia mort l'any anterior quan només tenia 39 anys. El títol original de la suite fou *Hartmann*.

<http://www.youtube.com/watch?v=BLpaS1LCDOc>

- En observar el quadre, fer-los adonar que a la dreta, a dalt, es veu una casa que era un vell castell i sobre aquesta visió veure si la música encaixa amb el paisatge que ens proposa Kandinski. (**Habilitat de traducció:** Traduir del llenguatge plàstic al musical).

Moscou

*** Audició 03 : P. Txaikovski. El Trencauous: Dansa Russa.**

(Veure introducció sobre Txaikovski a la pàgina 13)

L'argument del **Trencauous** té com a referent un dels contes de Hoffmann que estaven de moda a Sant Petersburg, cap al 1881. Es tracta de la "Història de Trencauous i el rei dels ratolins". El ballet es va estrenar el 1892 al teatre Maryinski

de Sant Petersburg, però el 1934 es va fer mundialment conegut, quan va ser presentat a Londres.

La *Dansa russa* que hem seleccionat rep el nom de *Trépak*, es tracta d'una dansa d'origen cosac i d'un ritme molt decidit i alegre. Tal vegada, qui hagi vist la pel·lícula *Fantasia* de Walt Disney la reconeixerà immediatament.

<http://www.youtube.com/watch?v=jGVa1hPreOE>

- Proposar escoltar la peça amb els ulls tancats i que pensin en **quins colors** farien servir si haguessin de fer un dibuix escoltant aquesta música. Tenir preparats una gran varietat de materials per pintar. Quan obrin els ulls, han d'anar a buscar els colors en els que han pensat i fer taques en un foli. (**Habilitat de traducció:** Traduir del llenguatge musical al plàstic).
Després podem presentar el quadre i comparar els colors (**Habilitat de conceptualització:** Comparar) que hem fet servir nosaltres amb els que ha fet servir el pintor. Podem preguntar: Creieu que el pintor estava escoltant aquesta música o una de semblant mentre pintava el quadre? Per què? (**Habilitat de raonament:** Buscar i donar raons).

Composició VIII

* Audició 04: G. Holst. Els planetes. Mart.

Gustavus Theodor Von Holst (1874 – 1934) fou un compositor anglès, conegut per la seva obra d'orquestra *Els planetes*. La seva música rebé la influència de l'espiritualisme hindú i de les cançons populars angleses. Destaca per l'ús poc convencional de la mètrica i per les seves melodies.

Els planetes és una suite de set moviments, que l'autor va compondre entre 1914 i 1918. A cada moviment Holst li va donar el nom d'un planeta i la seva corresponent divinitat en la mitologia romana (això sí, dels set coneguts en aquella època i excloent-hi la Terra):

- ☞ Mart, el portador de la Guerra.
- ☞ Venus, el portador de la Pau.
- ☞ Mercuri, el missatger alat.
- ☞ Júpiter, el portador de l'Alegria.
- ☞ Saturn, el portador de la Vellesa.
- ☞ Urà, el mag.
- ☞ Neptú, el místic.

El propi Holst va declarar que l'obra es basava en la significació astrològica dels set planetes allí representats. Iniciada el 1914, va ser finalitzada durant la Primera Guerra Mundial, tot i que, segons l'autor, les seves poderoses imatges de violència mai no van tenir relació amb l'esdeveniment.

Mart, el primer moviment de la Suite, és, segons alguns crítics, el fragment

musical més esfereïdor que hagi existit mai, evoca una escena bèl·lica de grans proporcions. És sovint una sorpresa assabentar-se que aquesta peça va ser acabada poc abans dels horrors de la Primera Guerra Mundial. Mart és segurament la peça més famosa de Holst i s'ha utilitzat i citat pertot arreu, des de la sèrie *Cosmos* de Carl Sagan fins als jocs de vídeo.

<https://www.youtube.com/watch?v=Jmk5frp6-3Q>

- Hauríem de retallar les parts de les que es compon el quadre (cercles, línees, quadrats, triangles, etc.) i fer-ne un joc per a cada nen i nena. Els hi demanarem que, mentre escolten la música, facin una composició amb aquestes parts sobre un foli, insistint en que escoltin la música amb atenció mentre treballen. Quan hagin acabat, fem la rotllana i iniciem un diàleg demanant a cada nen o nena que expliqui el seu procés i si la música li ha fet pensar com enganxar les parts o no. (**Habilitat de traducció:** Traduir del llenguatge musical al plàstic)

-Podeu observar el quadre amb la música de fons i demanar als nens i nenes si creuen que aquesta música podria **sortir** del quadre.

PICASSO, 1881-1973.

Pobres vora el mar

✦ Audició 05: R. Wagner. *Tristany i Isolda* – Preludi.

Richard Wagner (1813 –1883) fou un compositor d'òpera, director i teòric musical alemany. Creador del drama musical i renovador del gènere operístic. Wagner va ampliar l'horitzó del teatre líric en establir les bases d'una òpera alemanya, en la qual l'acció dramàtica preval sobre el virtuosisme vocal.

Tristany i Isolda (*Tristan und Isolde*) és una òpera en tres actes amb música i llibret de Richard Wagner, basada en una llegenda medieval narrada per Gottfried von Strassburg que, al seu torn, es basa en una llegenda medieval, transmesa en francès per Thomas de Bretanya. Va ser composta entre 1857 i 1859. En la composició de *Tristany i Isolda*, Wagner es va inspirar en la seva aventura amorosa amb Mathilde Wesendonck, així com en la filosofia d'Arthur Schopenhauer.

<http://www.youtube.com/watch?v=fktwPGCR7Yw>

(dirigida per **Zubin Metha**)

✦ Audició 06: G. Gershwin. Rapsòdia en blau. (fragment).

George Gershwin (1898 - 1937), que tenia com a nom de pila **Jacob Gershovitz**, fou un compositor nordamericà. Nasqué a Brooklyn d'una família jueva immigrant d'origen rus, sent el segon de quatre fills. George va escriure la major part de la seva música vocal i per a l'escena en col·laboració amb el seu germà gran, l'escriptor Ira Gershwin. Va compondre música per als espectacles musicals de Broadway i per a les sales de concert.

Rapsòdia en Blau és una composició musical per a piano solista i banda de jazz, escrita en 1924, que combina elements de música clàssica amb efectes de jazz. La versió per a piano i orquestra, amb arranjaments de Ferde Grofé el 1942, s'ha convertit en una de les més populars d'Amèrica.

<http://www.youtube.com/watch?v=fSMRyv8yNOK>

Activitats per les audicions 05 i 06

- Triar tots els colors de blau que tinguem a l'aula i, segons el que els suggereixi la música, pintar en un foli: ratlles, rotllanes i formes amb els diferents tons de blaus dels que disposin.

Una vegada comentades les composicions i després de veure el quadre de Picasso, decidir si és una música que li escau. (**Habilitat de traducció:** Traduir del llenguatge musical al plàstic).

Dones que corren per la platja

✦ Audició 07: E. Toldrà. Vistes al mar.

Eduard Toldrà i Soler (1895 – 1962), músic i compositor, va ser una de les

figures més importants de la música catalana de mitjans del segle XX, especialment per la seva importantíssima tasca com a director de l'Orquestra Municipal de Barcelona.

El 1920 va compondre **Vistes al mar**, inicialment per a quartet de corda, però posteriorment adaptat per a orquestra de cambra.

<http://www.youtube.com/watch?v=576WaqLgZU>

✦ Audició 08: A. Vivaldi. Les quatre estacions. L'estiu: Allegro.

Antonio Lucio Vivaldi (1678 – 1741), va ser un reconegut violinista i un dels principals compositors del barroc.

Com en tants i tants casos d'altres artistes, tots els èxits que acompanyaren en vida a Vivaldi no evitaren que morís ben pobre. Quan Vivaldi va marxar cap a Viena, on regnava Carles VI, per aconseguir el lloc de compositor de la cort estaven en guerra i amb aquest panorama Vivaldi quedà sense protecció i va haver d'anar malvenent manuscrits fins a la seva mort. Va morir a casa de la vídua d'un fabricant de selles el 27 o 28 de juliol de 1741 i va ser enterrat al dia 28 de juliol en una fossa comuna.

Tot i que ara ens costi de creure i sabent que en vida va ser un famós i prestigiós compositor, amb la seva mort la seva música restaria oblidada fins a la seva redescoberta, ja avançat el segle XX.

Les quatre estacions és un conjunt de 4 concerts per a violí, compostats el 1723, i és l'obra més coneguda de Vivaldi i, també, una de les més popularitzades de tota la música clàssica, a més de ser l'obra amb més enregistraments de la història. Cada concert segueix l'estructura de tres moviments: un moviment lent central (*lento, adagio, largo*), al mig de dos moviments ràpids (*allegro, presto, etc.*).

La textura de cada concert és variada i s'assembla a la seva respectiva estació. Per exemple, l'**Estiu** evoca, en el seu moviment final, el final d'una tempesta.

<https://www.youtube.com/watch?v=xhkoUQ7HdIQ>

Activitats per les audicions 07 i 08

- Escoltar les dues audicions després d'haver explorat el quadre. Primer, caldrà que imaginin una història amb el que veuen de Picasso i senten amb Vivaldi. (**Habilitat de traducció:** Traduir del llenguatge plàstic al musical i a l'oral).

Després, podem iniciar un diàleg amb preguntes com: Quina diferència hi ha entre les històries relacionades amb una o altra peça musical? Escoltar músiques mentre veiem un quadre ens el fa veure diferent? Per què? (**Habilitat de traducció:** Explicar), (**Habilitat de raonament:** Buscar i donar raons).

Nena amb vaixell

*** Audició 09: L. Mozart. Simfonia de les joguines. Allegro.**

Johann Georg Leopold Mozart (1719 – 1787) va ser un compositor, director, professor i violinista. És conegut particularment per la seva implicació en l'educació del seu fill, Wolfgang Amadeus Mozart i per la publicació del seu

Tractat per a una escola violinística bàsica, publicat a Augsburg el 1765 i traduït a diverses llengües (neerlandès, 1766; francès, 1770; rus, 1804).

L'obra que proposem per a **Nena amb vaixell** és **Simfonia de les Joguines**, en la qual, juntament amb els instruments tradicionals, participen joguines (una trompeta i un tambor de llautó, uns xiulets que simulen el cant d'un cucut i d'un rossinyol, una matraca i un triangle, que en aquella època estava encara admès en les bandes però no en l'orquestra).

Aquesta obra ha estat atribuïda durant molt de temps a Leopold Mozart. Però no ha estat l'únic a qui li ha estat atribuïda: primer es va dir que havia estat escrita per Joseph Haydn (1732-1809); més tard es deia que l'havia compost el seu germà

Michael (1737-1806) i posteriorment va ser assignada a Leopold Mozart (1719-1787). No obstant això, una investigació recent postula la hipòtesi que el veritable autor d'aquesta obra va ser un monjo benedictí, Edmund Angerer (1740-1794), qui l'hauria escrit al voltant de 1770 per a la festivitat dels Sants Innocents o l'Epifania.

No obstant això, Leopold encara apareix com autor d'aquesta obra a les portades de les partitures i dels discs publicats fins fa molt poc i en moltíssimes pàgines web, però n'hi ha moltes més que presenten aquesta música com a obra d'Angerer.

<http://www.youtube.com/watch?v=qDnrL46wY44>

*** Audició 10: F. Moreno Torroba. Jocs infantils.**

Federico Moreno Torroba (1891-1982) fou un compositor espanyol, un dels creadors de sarsueles més vitals i prolífics del segle XX. Va ser també crític musical i compositor de peces per a guitarra. Des de ben aviat, el seu talent es va inclinar pel teatre musical.

Jocs Infantils és l'última peça d'un conjunt de vuit que conformen *Estampes*, una obra original per a 4 guitarres.

<http://www.youtube.com/watch?v=5rj7svhSOag>

<http://www.youtube.com/watch?v=C90pA2BnPOk>

Activitats per les audicions 09 i 10

- Després d'adonar-se que la nena porta un vaixell de joguina a les mans i que possiblement està jugant, escoltarem les dues obres i pensarem quina li escau més. (**Habilitat de recerca:** Observar; **Habilitat de raonament:** Usar i buscar criteris).
- També podem donar dues còpies del quadre, en blanc i negre, perquè pintin el dibuix mariner tot escoltant Mozart i després fer el mateix amb Torroba. Quina diferència de colors hi ha? (**Habilitat de conceptualització:** Establir semblances i diferències).

Pesca nocturna a Antibes

Georg Friedrich Haendel (1685 - 1759) fou un compositor alemany, posteriorment naturalitzat anglès. Contemporani de Johann Sebastian Bach –encara que difícilment podrien trobar-se dos compositors més oposats en quant a estil i aspiracions–, Haendel representa no només un dels cims de l'època barroca, sinó també de la música de tots els temps. Músic prolífic com pocs, la seva producció abasta tots els gèneres de la seva època, amb especial predilecció per l'òpera i l'oratori, als quals, amb la seva aportació, va dotar de gran esplendor.

- ♣ **Audició 11: G. Haendel. Música aquàtica, suite 2. Andante espressivo.**
- ♣ **Audició 12: G. Haendel. Musica aquàtica, suite 2. Alla hornpipe.**

<http://www.youtube.com/watch?v=Vf6RfR7YHto>

Pel quadre de Picasso, **Pesca nocturna a Antibes** hem pensat en la **Música aquàtica**, una composició de Haendel que va ser estrenada l'es 1717, a requeriment del rei George I per a ser interpretada sobre el riu Tàmesi. El concert va ser interpretat per cinquanta músics que van acompanyar al rei en la seva barca i s'explica que va quedar tan complagut que es va haver d'interpretar tres vegades durant el viatge.

L'obra inclou els instruments propis d'una orquestra barroca (excepte el clavecí): dues trompes, dos oboès, un fagot i les cordes. Comença amb una obertura francesa i inclou *minuetos*, *bourrées* i *hornpipes*. Es divideix en tres suites, possiblement destinades al viatge riu avall, el sopar i el viatge de tornada. Haendel va utilitzar un so molt ressonant perquè la música pogués escoltar-se a través de l'aigua.

Activitats per les audicions 11 i 12

Una vegada realitzades les activitats sobre aquest quadre, proposades al *Tot Pensant, recursos per educació infantil*, escoltar la música i preguntar-nos:

- Quina de les dues peces encaixa més amb els colors, l'acció, etc.? (**Habilitat de traducció:** Traduir del llenguatge musical al visual).
- Com sona la música aquàtica? (**Habilitat de traducció:** Explicar: narrar i descriure).
- Per què es deu dir aquàtica? (**Habilitat de raonament:** Usar i buscar criteris).
- Què pot tenir a veure amb el quadre? (**Habilitat de raonament:** Raonar analògicament).

MIRÓ, 1893-1983.

Autorretrat

*** Audició 13: W. A. Mozart. Don Giovanni, Obertura.**

Wolfgang Amadeus Mozart (1756 - 1791), compositor de música clàssica, fou probablement el músic més prodigiós de tots els temps. Les seves primeres gires per Europa el van fer famosos i el van familiaritzar amb els estils musicals europeus, que després va sintetitzar a les seves obres. Ha estat únic en la història de la música gràcies als seus assoliments en tot tipus de gèneres i formes, així com per la seva sorprenent fluïdesa de composició. La producció de Mozart és extraordinàriament extensa, s'ha afirmat que cap altre compositor no ha assolit tal mestria en tants mitjans diferents. La seva música, de formes ja fortament consolidades, poques vegades ha estat considerada com a revolucionària, però al públic de l'època, sens dubte, li va resultar difícil apreciar algunes de les seves obres, especialment a causa dels sorprenents contrastos, complexitat i harmonia, de vegades dissonant.

Don Giovanni és una òpera en dos actes amb música de Mozart i llibret de Lorenzo da Ponte. Va ser estrenada al Teatre Nacional de Praga el 29 d'octubre de 1787. Entre les nombroses òperes, basades en el mite de Don Joan, *Don Giovanni* és considerada com la més reeixida, sense possible comparació amb la resta.

<https://www.youtube.com/watch?v=jyjVCbTo5F0>

Tenim moltes possibilitats:

- Abans de veure el quadre:

a) podem sentir la música i inventar una història d'un senyor que es deia Joan o Giovanni. Qui seria, com seria? Què faria? Què li passaria? Com acabaria? (**Habilitat de traducció:** Explicar: narrar i descriure; **habilitat de recerca:** Imaginar).

b) Després mirarem el quadre a veure si imaginàvem així el senyor Joan. També es pot fer en forma d'endevinalla. (**Habilitat de recerca:** Observar; **habilitat de conceptualització:** Comparar i contrastar).

- Després de veure el quadre

a) A partir d'una fotocòpia convertir el quadre en un titella; buscar-li parella: una amiga, un fill o filla, un company... (**Habilitat de recerca:** Buscar alternatives i seleccionar possibilitats).

La taula

*** Audició 14: J. Strauss II. De cacera, polka ràpida.**

(Veure introducció sobre Johann Strauss II a la pàgina 11)

De cacera és una altra de les seves conegudes polques.

http://www.youtube.com/watch?v=zAnM_UTGFLY

- Proponem un contrast entre l'estacitisme de la taula i el ritme ràpid i dinàmic de la polca: Cadascú fa el paper d'un element de la taula i representen el quadre amb el cos, de tal manera que quedi com una foto (estàtica). A un senyal de la mestra, que és qui posa el CD, tots els nens i nenes es mouen al ritme de la música vigilant de tornar al lloc on eren quan la mestra tanqui la peça. Es fa tants grups com elements hi ha a la taula. (**Habilitat de traducció:** Traduir del llenguatge plàstic al corporal i del musical al corporal).

La terra llaurada

✦ Audició 15: L. v. Beethoven. Sisena Simfonia, La pastoral, 1r moviment: Allegro ma non troppo.

Ludwig van Beethoven (1770 – 1827) fou un compositor, director d'orquestra i pianista alemany. El seu llegat musical es va estendre, cronològicament, des del Classicisme fins als inicis del Romanticisme musical.

El seu art es va expressar en nombrosos gèneres i encara que les simfonies van ser la font principal de la seva popularitat internacional, el seu impacte va ser sobretot significatiu en les obres per a piano i música de cambra.

La seva producció inclou els gèneres pianístics (32 sonates per a piano), de cambra (16 quartets de corda, 7 tríos, 10 sonates per a violí i piano), vocal (lieder i una òpera: Fidelio), concertant (5 concerts per a piano i orquestra, un per a violí i orquestra) i orquestral (9 simfonies, obertures, etc.).

La música del quart moviment de la novena simfonia està basada en l'*Oda a l'Alegria* de Friedrich von Schiller i va ser elegida Himne de la Unió Europea.

La **Simfonia núm. 6**, anomenada "Pastoral", va ser acabada per Beethoven el 1808. En la seva estrena va rebre el subtítol "Records de la vida campestre". Beethoven va ser un amant de la naturalesa i passava part del seu temps caminant pel camp. Com va dir ell mateix, la Sisena Simfonia és "més expressió de sentiments que pintura de sons", i el mateix tipus de comentari s'ofereix en el títol que va col·locar en el primer moviment, que es el que us proposem per "La terra llaurada": "Despertar d'alegres sentiments amb l'arribada al camp".

<https://www.youtube.com/watch?v=t2VY33VXnrQ>

- Seguint l'expressió de Beethoven, intentarem pintar amb colors aquest moviment. Com que dura 3:12 minuts, la posarem més d'una vegada. A la primera, pensarem com pintar o dibuixar la vida de pagès. Després la dibuixarem, mentre escoltem la música per segon cop. (**Habilitat de traducció:** Traduir del llenguatge musical al plàstic)
- Una vegada acabats els dibuixos, els mostrarem als altres companys, explicant-los què ens ha dit la música per dibuixar el que hem dibuixat. És evident, que els nens i nenes ho explicaran a partir de preguntes de la mestra. (**Habilitat de traducció:** Explicar: narrar i descriure)

L'escales com a roda de foc travessen el blau

*** Audició 16: L. Berlioz. Simfonia fantàstica. Episodis de la vida d'un artista. Un ball. Vals: Allegro ma non troppo.**

Louis Hector Berlioz (1803 – 1869) fou un compositor francès del romanticisme, molt conegut per la seva *Simfonia fantàstica*, estrenada el 1830, i el *Rèquiem*, estrenat el 1837. Amb el *Grand traité de l'instrumentation et d'orchestration modernes* (1842-43) influí sobre les generacions posteriors i, especialment, sobre els músics russos del **Grup dels Cinc**, del qual ja hem parlat en aquest dossier.

Berlioz fou el primer gran compositor que no era intèrpret, es va convertir en un dels primers directors moderns i en un crític perspicaç.

Simfonia fantàstica: Tenia 27 anys d'edat quan el gran músic francès donà per acabada aquesta simfonia, que per si sola ja l'hagués fet famós. Les amargors i fracassos l'havien portat als límits de la bogeria: hom el rebutjava repetidament als concursos per al Premi de Roma; incomprès pel públic, arrossegant una trista vida, turmentat per una sensibilitat extremada que el portà a desvariar quan sentia un drama shakespearà o una poesia de lord Byron. Per això, aquells anys foren per a Berlioz de gran turment. La passió violenta que acompanyà el seu amor envers l'actriu anglesa Harriet Smithson, els dubtes i la gelosia serveixen de motiu per aquesta *Simfonia fantàstica* que ve a ser com una pàgina autobiogràfica, que reflecteix aquell moment.

Aquí us proposem el segon moviment, **Un ball:** l'artista troba que la seva estimada brilla entre les magnificències d'una festa galant. Suaus frases d'amor es deixen sentir entre els sons del ball. En aquesta part encara es redueix més la participació dels instruments de vent, suprimint-ne les trompetes i fagots, mentre Berlioz introdueix dues arpes, que aporten especial color i que s'oposen a l'orquestra en un feliç joc instrumental.

<http://www.youtube.com/watch?v=r9UIspD74nk>

-Després de fer titelles amb les formes, colors i figures del quadre, farem que els nens i nenes el reproduïxin amb aquests titelles. La música servirà per ballar el quadre i per fer que els elements es moguin i es relacionin de maneres diferents. (**Habilitat de traducció:** Traduir del llenguatge plàstic al musical i corporal)